

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-014-03/2014

P/14/042

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz

T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60

lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/042 – Poszukiwanie osób zaginionych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Artur Nierebiński, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 91188 z dnia 5 sierpnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3 – 4)
Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Policji w Grudziądzu, ul. Chełmińska 111, 86 – 300 Grudziądz (dalej: „KMP” lub „Komenda”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Inspektor Dariusz Knoff, Komendant Miejski Policji w Grudziądzu (od 6 maja 2014 r.). Wcześniej w okresie objętym kontrolą funkcję tę pełnił mł. inspektor Mirosław Elszkowski (od 1 listopada 2006 r. do 5 maja 2014 r.) (dowód: akta kontroli str. 5 – 8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność Komendy w zakresie prowadzenia poszukiwań osób zaginionych i identyfikacji nieznanymi zwłok i szczątków ludzkich (dalej: „NN zwłok”) w okresie od 1 lipca 2012 r. do 19 września 2014 r.

Komenda była organizacyjnie przygotowana do prowadzenia poszukiwań osób zaginionych oraz identyfikacji NN zwłok. Postępowania poszukiwawcze były w większości skuteczne i krótkotrwałe. Akcje poszukiwawcze prowadzono wspólnie z innymi podmiotami takimi m.in. jak Państwowa Straż Pożarna (dalej: „PSP”), z którymi podejmowano udaną współpracę.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- niezleceń w jednej ze skontrolowanych spraw oznaczenia kodu genetycznego materiału biologicznego osoby zaginionej w celu porównania go z profilami osób zarejestrowanych w bazie danych DNA,
- niesporządzeniu w trzech sprawach dotyczących poszukiwań osób zaginionych zakwalifikowanych do kategorii II prowadzonych powyżej 3 miesięcy, planu czynności poszukiwawczych,
- niezawiadomieniu w jednej sprawie właściwego sądu rodzinnego i nieletnich o wszczęciu poszukiwań zaginionej osoby małoletniej,
- nie odnotowaniu w siedmiu badanych przypadkach czy zgłaszający wyraził zgodę (lub nie) na publikację danych zaginionej na stronie internetowej KGP i w środkach masowego przekazu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie procedury regulującej postępowanie w przypadku zaginięcia osoby oraz identyfikacji NN zwłok

Opis stanu
faktycznego

W KMP, w okresie objętym kontrolą, poszukiwaniem osób zaginionych oraz identyfikacją NN zwłok zajmowało się trzech funkcjonariuszy zespołu ds. poszukiwań i identyfikacji osób oraz trzech funkcjonariuszy zespołu ds. przestępczości nieletnich (wyłącznie w zakresie poszukiwań nieletnich prowadzonych w ramach kategorii III). Zgłoszenia o zaginięciu osoby przyjmowali funkcjonariusze służby dyżurnej (pięciu dyżurnych i pięciu zastępców dyżurnego) oraz inni oficerowie pełniący dyżury operacyjne w KMP. Bezpośredni nadzór nad wymienionymi zespołami sprawował Naczelnik Wydziału Kryminalnego, który, obok Komendanta KMP i jego Zastępcy, weryfikował prawidłowość prowadzonych poszukiwań oraz identyfikacji NN zwłok, m.in. poprzez dokonywanie adnotacji w karcie nadzoru oraz w innych dokumentach, w tym w aktach sprawy. Procedura postępowania w sprawach o zaginięcie osoby była również corocznie sprawdzana w ramach kontroli wewnętrznych.²

Funkcjonariusze prowadzący postępowania objęte niniejszą kontrolą brali udział w szkoleniach specjalistycznych dotyczących przedmiotowej tematyki organizowanych przez Komendę Główną Policji (dalej: „KGP”) i Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy (dalej: „KWP”).

(dowód: akta kontroli str. 9 – 138)

1.1. Działania związane z poszukiwaniem osób zaginionych

Opis stanu
faktycznego

Od 1 lipca 2012 r. do 14 sierpnia 2014 r. Komenda prowadziła 394 postępowania związane z poszukiwaniem osób zaginionych, w tym 10 kategorii I, 98 kategorii II i 286 kategorii III.³ Spośród nich, do 14 sierpnia 2014 r. nie zostało zakończonych osiem postępowań, w tym dwa kategorii II i sześć kategorii III⁴. Aż 327 (83% ogółu) prowadzonych spraw zostało zakończonych w ciągu pierwszych 30 dni (z czego 286, tj. 72,6% ogółu w ciągu pierwszych 10 dni).

Kontrolą szczegółową objęto 15 postępowań, w tym: jedno dotyczyło zaginięcia osoby małoletniej w kategorii I, dziewięć prowadzono w ramach kategorii II (z tego trzy dotyczyły poszukiwań zagranicznych), trzy prowadzono w ramach kategorii III (wszystkie dotyczyły „porwania rodzicielskiego”) oraz dwa prowadzono w kategorii II po przekwalifikowaniu z kategorii III. Czternaście postępowań objętych próbą badawczą zostało zakończonych, z tego jedno w trakcie niniejszej kontroli. Jedno postępowanie, prowadzone w ramach kategorii II, do 19 września 2014 r. nie zostało zakończone.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 153)

² Od 2005 r. do czerwca 2014 r. w KMP był wdrożony system zarządzania jakością oparty na wymaganiach normy PN-EN ISO 9001:2009. W ramach systemu funkcjonowała „procedura postępowania w sprawach o zaginięcie osoby”.

³ Katalog osób zaliczanych do poszczególnych kategorii określa § 2 ust. 1 pkt 2-4 Zarządzenia Nr 124 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanych zwłok oraz szczątków ludzkich (Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 29 ze zm.).

⁴ Z tego trzy, w których zmieniono kategorię z III na II.

1.1.1. Analiza szczegółowa badanych zawiadomień o zaginięciu wykazała, że funkcjonariusze przyjmujący takie zgłoszenie ustalili wszystkie możliwe dane, wymienione w § 4 ust. 1 Zarządzenia nr 124 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich⁵ (dalej: „Zarządzenie Nr 124”). W przypadku podania przez zgłaszającego dodatkowych okoliczności mających wpływ na prowadzenie czynności poszukiwawczych sporządzano stosowną notatkę, którą umieszczano w aktach sprawy. Wszystkie ustalone informacje dotyczące osób zaginionych były rejestrowane w Krajowym Systemie Informacji Policyjnej (dalej: „KSIP”). W sprawie 3647/14 (osoba zaginiona kategorii I) funkcjonariusz przyjmujący zgłoszenie przesłał stosowną notatkę do KWP i KGP. W badanych postępowaniach prawidłowo nadano kategorię osoby zaginionej, już na etapie przyjęcia zawiadomienia o zaginięciu.

(dowód: akta kontroli str. 154 – 218)

1.1.2. W badanych sprawach czynności poszukiwawcze rozpoczynano niezwłocznie po przyjęciu zawiadomienia o zaginięciu, najczęściej tego samego lub następnego dnia. W jednej z badanych spraw (osoba kategorii I), czynności poszukiwawcze rozpoczęto jeszcze przed zarejestrowaniem danych w bazie KSIP. W ramach prowadzonych czynności funkcjonariusze każdorazowo: dokonywali penetracji miejsc, w których mogła przebywać osoba zaginiona oraz byli w stałym kontakcie z członkami najbliższej rodziny. Sprawdzano również placówki służby zdrowia (szpitale, izby wytrzeźwień – w przypadku osób dorosłych) i schroniska. Czynności prowadzono na bieżąco, bez zbędnej zwłoki.

(dowód: akta kontroli str. 154 – 206)

W trzech sprawach (4441/13, 7098/13 i 192/14), dotyczących poszukiwań osób kategorii II, w terminie nieprzekraczającym 180 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia o zaginięciu, zlecono wyodrębnienie materiału genetycznego tych osób i zarejestrowanie go w bazie danych DNA, celem porównania z profilami znajdującymi się w tej bazie.⁶ W sprawie 5878/12 pomimo, że trwała 240 dni nie wykonano powyższych czynności, natomiast w kolejnej (2793/13) trwającej 275 dni nie ustalono bliskich krewnych, od których pobrany materiał genetyczny pozwalałby na wyodrębnienie profilu DNA zaginionego.

(dowód: akta kontroli str. 163 – 164, 171 – 172, 176 – 177, 181 – 183, 186 – 189)

W sprawie 192/14 dokonano typowania zarejestrowanych w KSIP danych osoby zaginionej z zarejestrowanymi w tym systemie danymi o ujawnionych NN zwłokach. W rezultacie skojarzono cztery sprawy prowadzone przez inne jednostki Policji, przy czym rezultat porównania był negatywny (rodzina nie rozpoznała osoby wskazanej przez KSIP lub nie zgadzał się wiek). W pozostałych 14 sprawach nie wykonywano typowań, gdyż jak wyjaśnił naczelnik Wydziału Kryminalnego Komendy, nie wystąpiły uzasadnione przesłanki pozwalające przypuszczać, że osoba zaginiona nie żyje.

(dowód: akta kontroli str. 186 – 189, 228 - 229)

W dwóch sprawach (spośród 15 badanych) prawidłowo zmieniono kategorię osoby poszukiwanej z III na II, po upływie 30 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia. W obu przypadkach przed zmianą kategorii dokonywano penetracji miejsc, w których mogli przebywać zaginieni (takich jak: miejsca zamieszkania rodziny, teren starego miasta

⁵ Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 29 ze zm.

⁶ Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 4 zarządzenia nr 124

oraz centra handlowe). Po zmianie kategorii, poszukiwania były kontynuowane w zakresie właściwym dla II kategorii. W pozostałych 13 sprawach nie wystąpiły przesłanki do zmiany kategorii, bowiem dotyczyły one osób zakwalifikowanych do kategorii I i II oraz tzw. „porwań rodzicielskich”.

(dowód: akta kontroli str. 190 – 192, 203 – 206)

W żadnej z badanych spraw do KMP, nie wpłynęły informacje mające znaczenie dla prowadzonych postępowań, poza tymi które uzyskano w ramach prowadzonych czynności przez Policję.

(dowód: akta kontroli str.206)

1.1.3. W trzech postępowaniach (spośród 394 prowadzonych przez KMP w badanym okresie) zaginięcie miało związek z wyjazdem poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z czym wystąpiono do KWP z wnioskiem o poszukiwanie osoby zaginionej za granicą. Przedmiotowe wnioski zawierały wszystkie informacje o osobach zaginionych oraz okolicznościach ich zaginięcia, ustalone w momencie przyjmowania zgłoszenia. W każdym przypadku osoby zaginione zostały odnalezione poza granicami Polski, o czym Komenda była każdorazowo informowana przez KGP. Było to jednocześnie podstawą do zakończenia poszukiwań.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 151, 165 – 167, 176 – 177, 181 – 183, 219)

1.1.4. W okresie objętym kontrolą KMP prowadziła pięć poszukiwań osób związanych z porwaniami rodzicielskimi. Szczegółowa analiza trzech spraw wykazała, że we wszystkich badanych przypadkach poinformowano zawiadamiającego o zasadności osobistego zwrócenia się do właściwego sądu rodzinnego i nieletnich z wnioskiem o wskazanie sposobu dalszego postępowania w przypadku ustalenia miejsca pobytu małoletniej osoby zaginionej. Za wyjątkiem sprawy nr 4262/13 Komenda powiadomiła również właściwy sąd rodzinny o wszczęciu poszukiwań zaginionych małoletnich, czym spełniono wymóg zawarty w § 9 ust. 3 pkt 5 zarządzenia nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 151, 154 – 162, 173 – 175)

1.1.5. Po 20 listopada 2013 r.⁷ KMP prowadziła jedno postępowanie w sprawie zaginięcia osoby małoletniej zakwalifikowanej do kategorii I. Zgłaszająca zaginięcie matka dziecka nie wyraziła zgody na publikację danych zaginionego małoletniego w środkach masowego przekazu, w związku z czym nie uruchomiono procedury „Child Alert”.⁸

(dowód: akta kontroli str. 139 – 151, 193 – 202)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie 5878/12 (rozpoczętej 26 września 2012 r.) dotyczącej poszukiwania osoby zaginionej kategorii II KMP nie zleciła oznaczenia kodu genetycznego materiału biologicznego pochodzącego od osoby zaginionej lub osób z nią spokrewnionych celem porównania go z profilami zarejestrowanymi w bazie danych DNA. Powyższa sprawa trwała 240 dni a przedmiotowe zlecenie (które należało wykonać w terminie 180 dni od przyjęcia zawiadomienia) nie zostało wykonane do czasu jej zakończenia. Stanowiło to naruszenie § 9 ust. 2 pkt 4 zarządzenia nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 151, 163 – 164)

⁷ Tj. od dnia wejścia w życie zmian do zarządzenia Nr 124 w zakresie funkcjonowania „Child Alert”.

⁸ Child Alert jest systemem alarmowym, który w momencie uprowadzenia dziecka, uruchamia zorganizowaną i natychmiastową akcję poszukiwawczą.

Naczelnik Wydziału Kryminalnego KMP wyjaśnił m.in., że zaginiony był poszukiwany również przez prokuraturę w związku z popełnionymi przestępstwami. Złożone przez rodzinę zawiadomienie o zaginięciu miało na celu najprawdopodobniej uwiarygodnienie jego niestawiania się na wezwania prokuratury, gdyż w tym samym czasie prowadzono jego poszukiwania procesowe. Zlecenia oznaczenia kodu genetycznego materiału biologicznego pochodzącego od osób spokrewnionych z zaginionym nie przeprowadzono z uwagi na utrudniony kontakt z rodziną tego zaginionego.

(dowód: akta kontroli str. 225 – 227)

W ocenie NIK utrudniony kontakt z rodziną nie stanowi w świetle zarządzenia nr 124 przesłanek do odstąpienia od wykonywania wszystkich obligatoryjnych czynności przewidzianych dla prowadzonej sprawy.

2. W trzech postępowaniach dotyczących poszukiwań osób zaginionych zakwalifikowanych do kategorii II, które trwały powyżej 3 miesięcy (sprawy: 5878/12 z 26 września 2012 r., 2793/13 z 15 maja 2013 r. i 2324/14 z 25 marca 2014 r.), nie sporządzono planu czynności poszukiwawczych, co stanowiło naruszenie § 16 ust. 5 pkt 4 zarządzenia nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 151, 163 – 164, 171 – 172, 190 – 192, 218)

Naczelnik Wydziału Kryminalnego KMP wyjaśnił m.in., że przedmiotowych planów nie sporządzono z powodu niedopatrzenia osób prowadzących te sprawy.

(dowód: akta kontroli str. 225 – 227)

3. W sprawie 4262/13 rozpoczętej 20 lipca 2013 r. nie zawiadomiono właściwego sądu rodzinnego i nieletnich o wszczęciu poszukiwań osoby małoletniej, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 3 pkt 5 zarządzenia nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 151, 173 – 175)

Naczelnik Wydziału Kryminalnego KMP wyjaśnił m.in., że z uwagi na bardzo krótki czas prowadzenia czynności (sprawę zakończono po dwóch dniach), prowadzący ją policjant przeoczył fakt powiadomienia sądu rodzinnego.

(dowód: akta kontroli str. 225 – 227)

Zdaniem NIK przedmiotowe zawiadomienie ma istotne znaczenie dla Sądu w przypadku ustalania form opieki nad małoletnim dzieckiem.

4. W siedmiu postępowaniach dotyczących poszukiwań osób zaginionych, nie odnotowano czy zgłaszający wyraził zgodę (lub nie) na publikację danych zaginionego na stronie internetowej KGP i w środkach masowego przekazu, przy czym w sześciu sprawach (nr 4840/12, 7548/12, 2525/13, 6012/13, 7098/13 i 192/14) takiej informacji na oświadczeniu zgłaszającego nie zaznaczono. Akta jednej sprawy (nr 5878/12) w ogóle nie zawierały druku z tą informacją. Pomimo powyższego w dniu 14 stycznia 2014 i 8 lipca 2014 r. zlecono publikację w środkach masowego przekazu komunikatu o osobie zaginionej poszukiwanej w związku ze sprawą 192/14. W pozostałych sprawach nie publikowano danych osób zaginionych na portalu KGP ani w środkach masowego przekazu

(dowód: akta kontroli str. 154 – 158, 165 – 170, 178 – 183, 186 – 189)

Naczelnik Wydziału Kryminalnego KMP wyjaśnił m.in., że najczęściej przyczyną jest przeoczenie przyjmujących zgłoszenia. W sprawie 5878/12 przyjmujący zawiadomienie policjant nie dołączył do dokumentacji brakującej karty ze zgłoszenia, na której znajdowało się oświadczenie i podpis również przez

przeoczenie. Naczelnik nadmieniał, że w powyższych sprawach komunikaty o zaginięciu osób nie były publikowane. W przypadku odmowy stosowna adnotacja znajduje się w oświadczeniu najczęściej w formie odrębnego zapisu. W przypadku zgody nie zawsze wykreślany jest wyraz „nie wyrażam” w części dotyczącej publikacji komunikatu, lecz traktowane jest to każdorazowo, jako aproba.

(dowód: akta kontroli str. 225 – 227)

Zdaniem NIK dorozumiana zgoda zawiadamiającego na publikację danych zaginionego nie może być podstawą do publikacji informacji o zaginionym.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na niedokumentowanie prowadzonych czynności w ramach trzech postępowań. W aktach dwóch spraw (4840/12 i 4262/13), dotyczących porwań rodzicielskich, nie umieszczono potwierdzenia o poinformowaniu osoby składającej zawiadomienie o zasadności zwrócenia się do właściwego sądu rodzinnego i nieletnich z wnioskiem o wskazanie sposobu dalszego postępowania w przypadku ustalenia miejsca pobytu małoletniej osoby zaginionej, o czym mowa w § 9 ust. 3 pkt 5 zarządzenia nr 124. Ponadto w aktach sprawy 4840/12 nie umieszczono dokumentów potwierdzających wykonywanie przez funkcjonariuszy czynności związanych z ustaleniem miejsca pobytu zaginionych.

(dowód: akta kontroli str. 154 – 158, 173 – 175, 218)

Naczelnik Wydziału Kryminalnego Komendy wyjaśnił m.in., że prowadzący sprawy utrzymywali stały kontakt z rodzicami zgłaszającymi „porwanie rodzicielskie” i osobiście pouczali ich o dalszym trybie postępowania (także o konieczności uregulowania sprawy w sądzie rodzinnym). Stosowne notatki potwierdzające wykonanie tego obowiązku nie znalazły się w aktach sprawy przez przeoczenie.

(dowód: akta kontroli str. 225 – 227)

Zdaniem NIK brak potwierdzenia w formie dokumentu dokonywanych czynności utrudnia wykonywanie analiz dotyczących prowadzonych poszukiwań oraz nadzór nad ich prowadzeniem, zwłaszcza że w zarządzeniu nr 124 (m.in. w § 10) jako podstawę do tych działań wskazuje się dokumentację z prowadzonych czynności poszukiwawczych.

1.2. Działania związane z identyfikacją NN zwłok

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą KMP prowadziła jedną sprawę (L.dz. 7791/12) dotyczącą identyfikacji szczątków ludzkich pochodzących od NN zwłok, w związku z ujawnieniem w dniu 13 września 2012 r. fragmentu ludzkiego ciała. Na miejscu zdarzenia funkcjonariusze wykonali wszystkie możliwe czynności przewidziane w § 31 ust. 1 zarządzenia nr 124, tj. dokonali oględzin najbliższej okolicy miejsca znalezienia NN zwłok, wykonali dokumentację fotograficzną, przesłuchali świadków i powiadomili prokuratora, który zabezpieczył „znalezisko” w celu wykonania dalszych czynności. Prokurator w ramach prowadzonych przez siebie działań zlecił wykonanie analiz medycznych oraz wyodrębnienie profilu DNA (po 29 dniach od znalezienia). Analiza medyczna materiału sporządzona przez Zakład Medycyny Sądowej w Bydgoszczy wykluczyła udział osób trzecich jako przyczynę zgonu osoby, w związku z czym śledztwo dotyczące nieumyślnego spowodowania śmierci tej osoby zostało umorzone. Po ustaleniu takich danych jak płeć i przybliżony wiek, informacja o znalezieniu NN zwłok została zarejestrowana w bazie KSIP. Oznaczony profil DNA został przekazany przez prokuratora do KMP (po upływie 31 dni od oznaczenia), a następnie wysłany w celu zarejestrowania go w bazie DNA (po 39 dniach od otrzymania go z prokuratury). Po zamknięciu dochodzenia prowadzonego przez Prokuraturę fragment szczątków ludzkich został pochowany.

Inne czynności przewidziane § 31 ust. 1 i § 34 zarządzenia nr 124 były niemożliwe do wykonania przez KMP ze względu na brak danych i materiału do dalszych analiz (ustalono jedynie przybliżony wiek i płeć). Sprawa do czasu zakończenia niniejszej kontroli nie zakończyła się identyfikacją (wyodrębniony profil DNA ze znalezionych szczątków ludzkich nie został skojarzony z osobą zaginioną zarejestrowaną w bazie DNA administrowanej przez Centralne Laboratorium Kryminalne Policji).

(dowód: akta kontroli str. 220 – 223)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W sprawie 7791/12 do 5 września 2014 r. (tj. przez okres około 2 lat) nie wykonano typowania NN zwłok w oparciu o zgromadzone dane.

(dowód: akta kontroli str. 221 – 222)

Naczelnik Wydziału Kryminalnego KMP wyjaśnił m.in., że typowanie w oparciu o zgromadzone dane w przedmiotowej sprawie jest niemożliwe z uwagi na szczątkowe dane cech rysopisowych tj. mężczyzna, wiek około 60 lat oraz uszkodzenie fragmentu czaszki w taki sposób, który uniemożliwia odtworzenie wizerunku przyżyciowego, a tym samym skuteczną weryfikację wśród 1126 osób zaginionych, które zostały wyszukane w bazie KSIP po wprowadzeniu wyżej wymienionych kryteriów i rocznika urodzenia (od 1900 r. do 1957 r.).

(dowód: akta kontroli str. 224)

Wynik typowania (1126 osób) potwierdził nieskuteczność tego działania, jednakże była to czynność, którą należało wykonać jako jedna z pierwszych, na co wskazuje § 34 ust. 1 pkt 2 zarządzenia nr 124 a nie po upływie prawie dwóch lat od rozpoczęcia procesu identyfikacji, uwzględniając przede wszystkim inne odnalezione fragmenty ciał pochodzące od NN zwłok.

2. Do dnia 9 września 2014 r. w aktach sprawy 7791/12 nie umieszczono informacji o miejscu pochowania NN zwłok. Prokurator w ramach swoich czynności dokonał przedmiotowego pochówku 8 kwietnia 2013 r., a stosowna informacja na ten temat została umieszczona w aktach sprawy dopiero po zwróceniu w tym zakresie uwagi przez kontrolera NIK. Umieszczenie powyższego dokumentu w aktach sprawy stanowi wymóg § 40 ust. 2 pkt 7 zarządzenia nr 124.

(dowód: akta kontroli str. 223)

Naczelnik Wydziału Kryminalnego KMP wyjaśnił m.in., że w ramach prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Grudziądzu śledztwa sygn. akt 1 Ds. 1900/12, na polecenie Prokuratora prowadzącego sprawę fragment czaszki został pochowany na Cmentarzu Komunalnym w Kobyłance. Powodem nie umieszczenia w teczce powyższych informacji było przeoczenie.

(dowód: akta kontroli str. 224)

Wszelkie materiały dotyczące prowadzonych spraw powinny być umieszczane na bieżąco w aktach sprawy.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność KMP w badanym obszarze.

2. Podejmowanie współpracy z innymi podmiotami mogącymi wziąć udział w czynnościach poszukiwawczych

Opis stanu faktycznego

Na podstawie badanych 16 spraw objętych szczegółową analizą w ramach niniejszej kontroli stwierdzono, że obieg informacji pomiędzy KMP a innymi podmiotami był sprawny. W sprawie 192/14 występowało m.in. do Narodowego Funduszu Zdrowia o udzielenie informacji na temat realizacji recept przez zaginionego oraz do Poczty Polskiej w celu uzyskania odpowiedzi o pobieraniu wypłacanej przez ZUS emerytury. Odpowiedzi były udzielane niezwłocznie (w ciągu 7 dni), co umożliwiło funkcjonariuszom KMP sprawne prowadzenie postępowań. Nie wystąpiły przypadki odmowy udzielenia informacji od innego podmiotu.

(dowód: akta kontroli str. 111 – 138, 154 – 205, 228 – 229)

W sprawie 3647/14 dotyczącej zaginięcia osoby małoletniej zakwalifikowanej do kategorii I w poszukiwaniach wzięło udział 34 policjantów, 8 strażaków z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grudziądzu oraz 2 osoby z Centrum Koordynacji Ratownictwa w Warszawie (dalej: „CKR”) wraz z psami do poszukiwania osób żywych. Poszukiwania były koordynowane przez Naczelnika Wydziału Kryminalnego KMP. Grupa poszukiwawcza została zadysponowana na zapotrzebowanie złożone do CKR przez KMP, tuż po zawiadomieniu o zaginięciu osoby. W ciągu jednej nocy (z 4 na 5 maja 2014 r.) przeszukano teren całego miasta Grudziądza wraz z dworcami, parkami, cmentarzami i okolicznymi lasami oraz najbliższą okolicą, do której mogła się udać zaginiona. Przejrzano również zapisy monitoringu z pojazdów komunikacji miejskiej.

Powyższe stanowi przykład dobrej praktyki, zwłaszcza, że KMP nie miała pisemnych porozumień z innymi podmiotami w zakresie współpracy przy poszukiwaniu osób zaginionych.

(dowód: akta kontroli str. 193 – 202)

Komenda posiadała wiedzę o rozlokowaniu grup ratowniczych. Jedna z funkcjonariuszek brała udział w szkoleniu organizowanym przez KWP w Poznaniu w 2013 roku, gdzie nawiązała bezpośrednie kontakty z osobami z PSP i grup poszukiwawczych, co przełożyło się na dobrą współpracę przy poszukiwaniach w sprawie 3647/14.

(dowód: akta kontroli str. 85 – 99, 193 – 202, 228 – 229)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność KMP w zbadanym zakresie.

3. Skuteczność prowadzonych poszukiwań w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki niepodejmowania działań przez KMP ze względu na brak podstaw do ich prowadzenia, a także odmowy dokonania ustaleń przez KWP. Funkcjonariusze jako podstawę do uzyskiwania danych od innych podmiotów wskazywali najczęściej art. 20c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁹ (dalej: „ustawa o Policji”). W dwóch spośród 16 badanych spraw (4262/13 i 192/14) KMP wystąpiła do Wydziału Techniki Operacyjnej KWP w Bydgoszczy o wykazy połączeń wykonywanych z telefonu zaginionego. Natomiast

⁹ Dz. U. z 2011 r., Nr. 287, poz. 1687 ze zm.

w sprawie 4262/13 ustalono miejsce pobytu zaginionego na podstawie uzyskanej lokalizacji telefonu komórkowego.

(dowód: akta kontroli str. 135 – 138, 173 – 175, 186 – 189)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny Komendy w powyższym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰, wnosi o:

1. Zlecenie oznaczenia kodu genetycznego osób zaginionych w terminach przewidzianych w § 9 zarządzenia nr 124.
2. Sporządzanie planu czynności poszukiwawczych.
3. Zawiadamianie właściwego sądu rodzinnego i nieletnich o wszczęciu poszukiwań osoby małoletniej w przypadku „porwań rodzicielskich”.
4. Rzetelne odnotowywanie czy zgłaszający zaginięcie wyraża zgodę lub nie na publikację danych o zaginionym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia października 2014 r.

Kontroler
Artur Nierebiński
st. Inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
Podpis

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.